

LTO-Internationale melkprijsvergelijking 2012

*prezzi di latte • melkprijzen • prix du lait • molkeprizen
milch preise • milk prices • maelke priser • maidon hinnat*

COLOFON

Uitgave

LTO Nederland
Vakgroep Melkveehouderij
Postbus 29773, 2502 LT Den Haag
www.lto.nl

juni 2013

In samenwerking met

European Dairy Farmers
c/o German Agricultural Society DLG e.V.
Eschborner Landstrasse 122,
D-60489 Frankfurt a.M. Duitsland
telefoon (+ 49) 69 24 788 312
e-mail d.mirbach@dlg.org
www.dairyfarmer.net

Vormgeving omslag

Willemijn de Lint, Haarlem

Bestellingen

Het rapport en de Engelstalige versie
kunnen worden gedownload via
www.milkprices.nl of besteld worden via:
telefoon (+ 31) 79 3681606
e-mail w.watterreus@pz.agro.nl

© Overname van tekst is toegestaan met
bronvermelding: LTO-Internationale
Melkprijsvergelijking, www.milkprices.nl

Inhoudsopgave

Voorwoord	4
1. Inleiding en leeswijzer	5
1.1 Inleiding	5
1.2 Leeswijzer	5
2. Melkprijzen 2012	6
2.1 Melkprijsvergelijking	6
2.2 Zuivelmarkt	8
2.3 Melkprijs- en marktontwikkeling in 2013	8
2.4 Samenhang Europese melkprijzen en ontwikkelingen op de wereldmarkt	9
3. Toelichting per zuivelonderneming	10
Bijlage I. Kerngegevens ondernemingen	15
Bijlage II. Melkprijzen 1999 t/m 2012	22
Bijlage III. Gemiddelde koersen 2012 en 2011	23

Voorwoord

Ondanks dat 2012 een jaar was met relatief goede melkprijzen, zullen de meeste melkveehouders met weinig plezier terugkijken op het afgelopen jaar. Door de slechte of in sommige landen zelfs extreme weersomstandigheden vielen de opbrengsten van ruwvoer flink tegen wat leidde tot hogere kosten en een lagere melkproductie. Voor de inkomens van melkveehouders was 2012 daarom geen goed jaar.

Door de slechte voersituatie en opnieuw tegenvallende weersomstandigheden kwam de melkproductie in 2013 maar moeizaam op gang. Gelukkig ontwikkelde de zuivelmarkt zich wel positief. Na een stabiele start zijn de melkprijzen in de lente flink gaan stijgen. Naar verwachting wordt 2013 een jaar met goede melkprijzen.

Voor het Productschap Zuivel zijn de vooruitzichten voor de toekomst helaas minder positief. De Nederlandse regering heeft besloten de productschappen in de loop van 2014 op te heffen, waardoor wij op dit moment de continuïteit van deze melkprijsvergelijking in de komende jaren helaas niet kunnen garanderen. Maar gezien het draagvlak ben ik ervan overtuigd dat wij samen met EDF hiervoor een oplossing zullen vinden. Immers het doel van deze melkprijsvergelijking, namelijk transparantie voor melkveehouders over uitbetaalde melkprijzen, is nog steeds even actueel als bij de start in 1999.

Kees Romijn
Voorzitter vakgroep LTO Melkveehouderij

1. Inleiding en leeswijzer

1.1 Inleiding

In opdracht van de vakgroep Melkveehouderij van LTO Nederland wordt maandelijks de LTO-Internationale Melkprijsvergelijking gepubliceerd (www.milkprices.nl). Dit is een vergelijking van de door grote Europese zuivelondernemingen uitbetaalde melkprijzen en gebeurt in samenwerking met de European Dairy Farmers (EDF). EDF verzamelt de melkprijsgegevens. De berekeningen worden uitgevoerd door het Productschap Zuivel (PZ).

Bij de gekozen methode wordt berekend welke prijs een melkveehouder zou ontvangen, wanneer de melk met een bepaalde samenstelling, kwaliteit en hoeveelheid geleverd zou zijn aan de verschillende zuivelondernemingen.

In dit rapport wordt uitgegaan van melk met standaard:

- 4,2% vet;
- 3,4% eiwit;
- Kiemgetal 24.999 per ml;
- Celgetal 249.999 per ml;
- Jaarleverantie van 500.000 kg.

De prijzen zijn exclusief BTW, af boerderij en inclusief nabetaling.

Benadrukt moet worden dat het géén vergelijking is van de gemiddeld uitbetaalde melkprijzen. De gemiddeld door een zuivelonderneming uitbetaalde melkprijs is afhankelijk van de werkelijke samenstelling, kwaliteit, hoeveelheid etc. van de geleverde melk. Ook kunnen op basis van de uitbetaalde melkprijzen geen conclusies worden getrokken over de prestaties van de ondernemingen. Immers, bij de beoordeling hiervan spelen veel meer factoren dan alleen de melkprijs een rol.

Na afloop van ieder kalenderjaar wordt een rapport gepresenteerd met de berekende melkprijzen voor het desbetreffende jaar. Dit jaarlijkse rapport verschijnt wanneer ook de nabetalingen over het voorgaande boek-/kalenderjaar bekend zijn en dus verwerkt kunnen worden in de berekende melkprijzen. In deze publicatie staan de berekende melkprijzen voor het kalenderjaar 2012.

1.2 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 staan de berekende melkprijzen in 2012 (paragraaf 2.1) gevolgd door een beschrijving van de zuivelmarkt in 2012 (2.2) en de melkprijs- en zuivelmarktontwikkelingen in 2013 (2.3). Tot slot wordt ingegaan op de samenhang tussen de Europese melkprijzen en de ontwikkelingen op de wereldmarkt (2.4).

In hoofdstuk 3 wordt per onderneming een nadere toelichting gegeven over de berekende melkprijzen en/of andere relevante informatie.

2. Melkprijzen 2012

2.1 Melkprijzvergelijking

Na de forse stijgingen in de afgelopen twee jaar zijn de berekende melkprijzen van de 17 Europese zuivelondernemingen in 2012 gedaald met 3,7% naar € 33,73 per 100 kg. Ondanks deze daling is er echter nog steeds sprake van relatief goede melkprijzen. Het gemiddelde van 2012 wordt alleen overtroffen door 2008 en het recordjaar 2011.

Gedurende 2012 zag het er overigens lange tijd naar uit dat de melkprijzen meer zouden dalen. Na een goede start begonnen deze in de loop van het jaar stevig te dalen. Na de zomer begonnen de prijzen echter weer aan te trekken. Een lagere melkproductie door slechte weersomstandigheden zorgde in combinatie met een solide vraag voor een herstel van de zuivelmarkt. Ook heeft de opvallende stijging van de melkprijzen van de Britse zuivelondernemingen de daling van het gemiddelde van alle melkprijzen beperkt.

Tabel 1. Melkprijzen 2012 en 2011

In € per 100 kg standaardmelk (exclusief BTW en inclusief nabetalingen)

	land	2012		2011		2012-2011	2012/2011	nationale valuta
Hämeenlinnan O.	FI	44,06	1	43,28	1	0,77	1,8%	
Granarolo (Noord)	IT	40,73	2	40,40	2	0,33	0,8%	
FrieslandCampina	NL	35,19	3	37,15	3	-1,96	-5,3%	
Dairy Crest (Davidstow)	UK	35,15	4	31,76	16	3,38	10,6%	3,7%
Arla Foods DK	DK	34,21	5	35,13	5	-0,92	-2,6%	-2,7%
Danone (Pas de Calais)	FR	33,66	6	34,55	7	-0,89	-2,6%	
Bongrain (Basse Normandie)	FR	33,48	7	34,34	9	-0,86	-2,5%	
DOC Kaas	NL	33,42	8	36,86	4	-3,44	-9,3%	
Sodiaal Union	FR	33,38	9	34,34	8	-0,97	-2,8%	
Lactalis (Pays de la Loire)	FR	32,82	10	34,17	11	-1,35	-4,0%	
First Milk	UK	31,92	11	28,83	17	3,09	10,7%	3,8%
Alois Müller	DE	31,22	12	35,04	6	-3,82	-10,9%	
Humana Milchunion eG	DE	31,20	13	34,08	13	-2,88	-8,5%	
Nordmilch	DE	31,04	14	33,75	14	-2,71	-8,0%	
Glanbia	IE	30,90	15	34,14	12	-3,24	-9,5%	
Milcobel	BE	30,63	16	34,18	10	-3,54	-10,4%	
Kerry Agribusiness	IE	30,45	17	33,61	15	-3,16	-9,4%	
Gemiddeld		33,73		35,04		-1,30	-3,7%	
Emmi	CH	46,64		48,56		-1,92	-4,0%	-6,1%
Fonterra	NZ	29,87		30,21		-0,35	-1,1%	-12,0%
USA class III	US	33,36		32,70		0,67	2,0%	-10,0%

In de top drie van de ranglijst deden zich geen wijzigingen voor. Opnieuw wordt de ranglijst aangevoerd door het Finse Hämeenlinnan Osuusmeijeri en het Italiaanse Granarolo. De berekende melkprijzen van beide ondernemingen zijn gestegen. Overigens zijn de melkprijzen van de Britse zuivelondernemingen First Milk en Dairy Crest verreweg het meest gestegen. Geholpen door de stijging van het Britse pond ten opzichte van de euro zijn de in euro's omgerekende melkprijzen van beide ondernemingen met ruim 10% gestegen. Dairy Crest staat zelfs vierde op de ranglijst. De Britse melkprijzen – ook uitgedrukt in nationale valuta – zijn nog nooit zo hoog geweest als in 2012. De Britse zuivelmarkt wijkt af van de rest van Europa, omdat meer dan de helft van de melk wordt verwerkt tot consumptiemelk. Hierdoor zijn de Britse melkprijzen relatief meer afhankelijk van het binnenlandse aanbod en de contracten met supermarkten dan van de ontwikkelingen van de prijzen van andere zuivelproducten in het buitenland. Door de veel lagere melkproductie als gevolg van de

extreme weersomstandigheden moesten de Britse zuivelverwerkers de aanvoer van voldoende melk door de melkveehouders veilig stellen via hogere prijzen.

Hoewel FrieslandCampina net als vorig jaar derde is op de ranglijst, is het verschil met Arla en de Franse ondernemingen wel kleiner geworden. De melkprijs van FrieslandCampina daalde met meer dan 5%, terwijl die van Arla 2,6% daalde. In tegenstelling tot de melkprijzen stegen in het afgelopen jaar de bedrijfsresultaten van beide zuivelondernemingen. Opvallend is dat de beide grootste Europese zuivelcoöperaties belangrijke posities hebben in markten buiten Europa.

De daling van de melkprijzen van de Franse ondernemingen bleef (met uitzondering van Lactalis) beperkt tot zo'n 2,5%. De in Frankrijk gehanteerde melkprijsaanbevelingen hebben een dempende werking, waardoor de daling minder is dan gemiddeld.

De overige melkprijzen gingen met 8 tot 10% omlaag. Hierdoor daalden Alois Müller, DOC Kaas en het Milcobel stevig op de ranglijst, terwijl de Duitse DMK¹ ondernemingen Humana Milchunion en Nordmilch en de Ierse ondernemingen in de onderste regionen van de ranglijst bleven.

De relatief sterke daling van de melkprijs van DOC Kaas in 2012 is een gevolg van de lagere opbrengsten voor kaas en room.

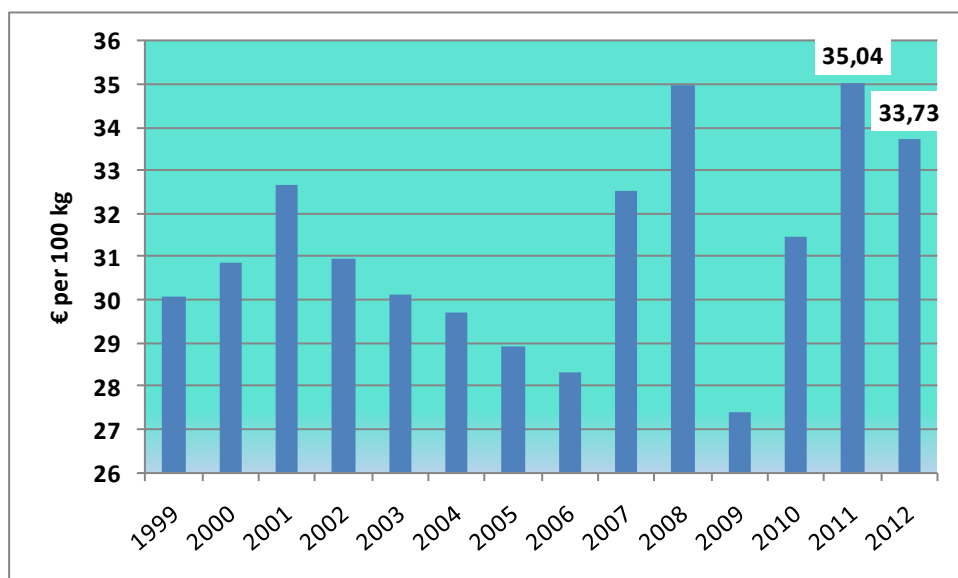
Nog niet eerder stond de melkprijs van Milcobel zo laag in de rangschikking als in 2012. De lage melkprijs is vooral veroorzaakt door de lage boter- en poederprijzen en onvoldoende mogelijkheden van Milcobel om de productie te verschuiven naar bijvoorbeeld meer kaas. De opbrengstprijzen van consumptiemelk konden deze tegenvallers niet compenseren.

De relatief lage Ierse melkprijzen staan in schril contrast met de goede prestaties van Glanbia plc en Kerry Group plc. Beide beursgenoteerde zuivelondernemingen maken jaarlijks veel winst en hun aandelenkoersen zijn de afgelopen jaren veel meer gestegen dan de gemiddelde beursindexen. De melkveehouders die leveren aan Kerry en Glanbia profiteren hier ook van, omdat ze via hun coöperaties en veelal ook individueel over aandelen beschikken.

Hoewel de berekende melkprijs van het Zwitserse Emmi meer daalde dan gemiddeld, is de melkprijs van Emmi met € 46,64 per 100 kg de hoogste in de LTO Internationale Melkprijsvergelijking.

Door de waardedaling van de euro zijn de berekende melkprijzen van Fonterra en USA (Klasse III) met slechts 1 tot 2% gedaald. Uitgedrukt in nationale valuta daalden deze prijzen veel meer, namelijk met 12 respectievelijk 10%.

Grafiek 1. Gemiddelde melkprijzen 1999 t/m 2012

¹ Deutsches Milchkontor

2.2 Zuivelmarkt 2012

Ondanks de economische tegenwind hield de zuivelmarkt zich in 2012 redelijk goed. De prijzen van de meeste zuivelproducten lagen gemiddeld lager dan in 2011, maar bleven op aanvaardbare niveaus. Vele zuivelondernemingen zagen hun omzet en winst stijgen.

In de eerste helft van 2012 leidde het door de hoge prijzen van 2011 wereldwijd toegenomen aanbod en een tegenvallende vraag tot dalende prijzen. Hierdoor namen afnemers een afwachtende houding aan waardoor deze neerwaartse tendens werd versterkt. Vanaf juni zorgde een beperking van de mondiale melkproductie door droogte in diverse sleutelregio's en hoge voederprijzen, in combinatie met een solide vraag, echter voor een herstel in de prijsvorming.

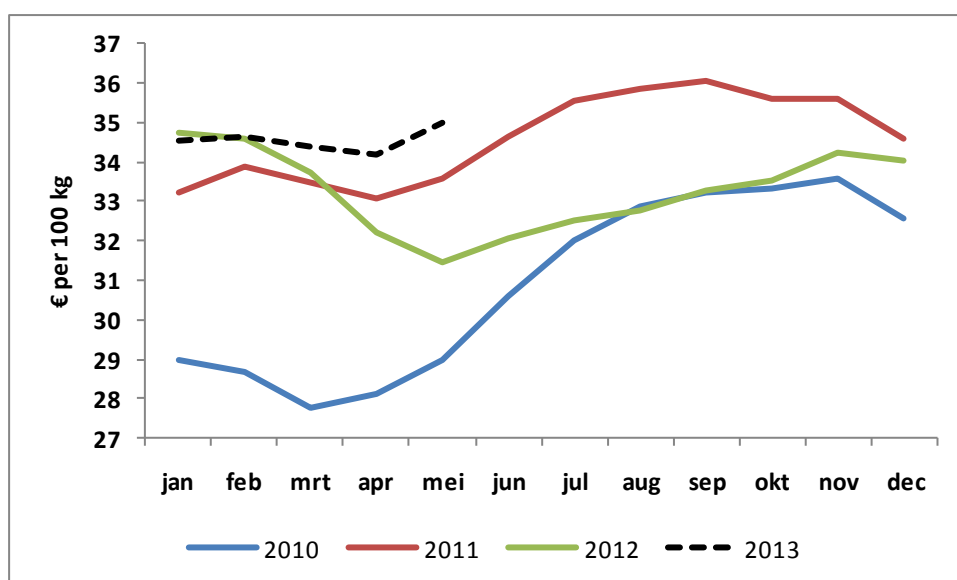
2.3 Melkprijs- en marktontwikkeling in 2013

In de eerste maanden van 2013 was er sprake van een stabiele zuivelmarkt als gevolg van krappe voorraden en een gematigde ontwikkeling van de melkproductie. Deze situatie veranderende echter vrij drastisch toen eind maart de prijzen op de wereldmarkt fors opliepen. Belangrijkste oorzaak was de droogte en het aflopende productieseizoen in Nieuw-Zeeland. Omdat in Europa de start van het nieuwe melkseizoen als gevolg van het slechte weer ook tegenviel, voltrok zich in slechts anderhalve maand een ongekennde prijsstijging. Prijzen van boter en mager melkpoeder stegen met circa 25% en overtroffen daarmee zelfs het tempo waarin de prijzen stegen in het recordjaar 2007. Ook de kaasprizen stegen fors.

Na zo'n felle prijsstijging is een prijscorrectie onvermijdelijk. Zowel in de EU als op de wereldmarkt heeft deze in mei plaatsgevonden. Een belangrijke indicator voor de ontwikkelingen van de zuivelprijzen op de wereldmarkt is de Nieuw-Zeelandse veiling Global Dairy Trade. Begin juni zijn de prijzen op deze veiling gemiddeld met 5,3% gedaald.

De melkprijzen volgen de marktontwikkelingen meestal met enige vertraging. Dit geldt ook voor 2013. Na een stabiele ontwikkeling in de eerste maanden zijn de melkprijzen vanaf april pas echt gaan stijgen. In mei en juni zullen de melkprijzen verder gaan stijgen.

Grafiek 2. Ontwikkeling maandelijkse melkprijzen januari 2010 t/m mei 2013

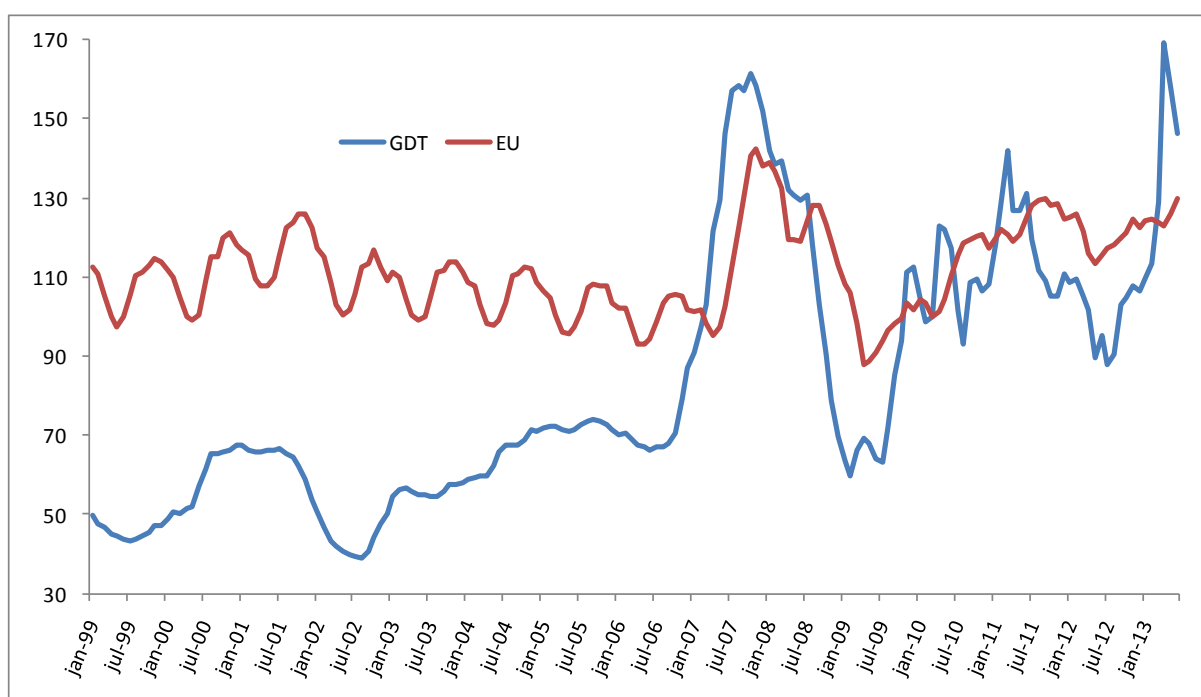
Hoe de melkprijs zich de rest van het jaar gaat ontwikkelen blijft moeilijk in te schatten. Een belangrijk signaal zijn de positieve verwachtingen van Fonterra. Voor het nieuwe melkprijsseizoen 2013/14, dat in Nieuw-Zeeland in juni begint, heeft Fonterra een openingsmelkprijs aangekondigd van 7 NZD per kg milk solids. Nog nimmer startte het seizoen met zo'n hoge prijs. Omdat Fonterra 90% van haar melkproductie afzet op de wereldmarkt, geeft de melkprijs van Fonterra een goede indicatie van de

prijsontwikkeling op de wereldmarkt. Gezien de steeds grotere samenhang tussen de prijsontwikkelingen op de wereldmarkt en de Europese melkprijzen, is de prijsprognose van Fonterra niet alleen positief voor haar leden, maar ook goed nieuws voor de Europese melkveehouders.

2.4 Samenhang Europese melkprijzen en ontwikkelingen op de wereldmarkt

Een goede indicator van de ontwikkeling van de wereldmarktprijzen voor zuivelproducten zijn de uitkomsten van de Nieuw-Zeelandse veiling Global Dairy Trade (GDT). In grafiek 3 zijn vanaf 1999 de Europese melkprijzen (gebaseerd op het gemiddelde van deze melkprijsvergelijking) vergeleken met de opbrengstprijzen op deze veiling. Hieruit blijkt vanaf 2007 – dus na de liberalisatie van het EU zuivelbeleid – een duidelijke samenhang tussen de Europese melkprijzen en de prijzen op de GDT veiling. Wel lijkt er sprake van enige vertraging in de doorwerking en een demping van de schommelingen op de GDT veiling.

Grafiek 3. Vergelijking gemiddelde Europese melkprijzen en GDT² prijzen (index maart 2010 = 100)

² Bron: Global Dairy Trade

De GDT-TWI™ is een index, waarbij de prijsveranderingen van de diverse zuivelproducten zijn gewogen op basis van het verhandelde volume. De prijsindices voorafgaand aan de start van GDT in 2008 zijn door GDT afgeleid van andere bronnen.

3. Toelichting per zuivelonderneming

Hämeenlinnan Osuusmeijeri

De melkprijs van Hämeenlinnan Osuusmeijeri is in 2012 met 1,8% gestegen naar € 44,06 en daarmee de één na hoogste. Alleen in 2008 was de berekende melkprijs iets hoger, namelijk € 44,34 per 100 kg melk.

Over de in 2012 geleverde hoeveelheid melk hebben de leden melkveehouders een nabetaling ontvangen van € 2,90 per 100 liter melk. Deze nabetaling is verwerkt in de berekende melkprijs.

Hämeenlinnan Osuusmeijeri is een kleine Finse coöperatie met zo'n 170 leden-melkveehouders, die aan de melkprijsvergelijking deelneemt als alternatief voor het grote Valio. Valio verwerkt 85% van de Finse melk. Valio heeft over 2012 een gemiddelde melkprijs inclusief nabetaling gepubliceerd van 46,7 cent per liter. Een stijging met 2,6 cent ten opzichte van 2011. Omdat de berekende melkprijs van Hämeenlinnan Osuusmeijeri is gebaseerd op standaardgehalten en de gepubliceerde melkprijs van Valio betrekking heeft op een gemiddelde met hogere vet- en eiwitgehalten kan geconcludeerd worden, dat de melkprijzen van beide ondernemingen op een vergelijkbaar niveau liggen.

Granarolo

De berekende melkprijs van Granarolo is in 2012 met 0,8% gestegen naar € 40,73 per 100 kg. Met deze stabiele melkprijs, ontvangen de melkveehouders voor Italiaanse begrippen een gemiddelde melkprijs. Sommige andere zuivelondernemingen betalen in Italië een lagere melkprijs, terwijl de prijzen voor melk die verwerkt wordt tot Parmezaanse kaas (Parmigiano-Reggiano) en Grana Padano hoger liggen.

De coöperatie Granlatte bezit de meerderheid (77,5%) van de private onderneming Granarolo. Granlatte verzamelt de melk van de leden, die vervolgens door Granarolo wordt verwerkt en vermarkt.

FrieslandCampina

De berekende melkprijs van FrieslandCampina van € 35,19 is inclusief een nabetaling van € 2,32 gebaseerd op een prestatietoeslag van 4,15% en reservering op naam van 2,77% van de berekende garantieprijs en gecorrigeerd voor het tijdstip van uitbetaling³.

Nieuw in 2012 is een toeslag van € 0,50 per 100 kg melk voor melkveehouders, die hun koeien jaarlijks gedurende minimaal 120 dagen 6 uur weidegang geven. Omdat zo'n $\frac{3}{4}$ van de melkveehouders deze premie ontvangt, is deze toeslag volledig meegenomen in de berekende melkprijs.

Dairy Crest en First Milk

Dat de berekende melkprijs (€ 35,15) van Dairy Crest hoger is dan die van First Milk (€ 31,92) komt door de relatief goede kaasprijzen. De berekende melkprijs van Dairy Crest heeft betrekking op leveranciers aan de Davidstow kaasfabriek. In de Britse ranglijst staat de melkprijs van coöperatie First Milk al jaren in de onderste regionen. First Milk verwerkt een groot deel van de melk van hun leden niet zelf, maar verkoopt deze aan derden. Mede hierdoor is de marktpositie van deze coöperatie minder sterk. Wel lijkt First Milk duidelijk bezig met een inhaalslag. Zo hebben de leden in aanvulling op de melkprijs de afgelopen jaren een dividend van 6% op het ingelegde kapitaal ontvangen. Deze kapitaalsuitkering is overigens niet meegenomen in de berekende melkprijs, omdat er geen directe relatie is met de geleverde melk en in het verleden kapitaalsinhoudingen ook niet in mindering zijn gebracht op de berekende melkprijzen.

³ De nabetaling is gecorrigeerd voor het tijdstip van uitbetaling door een berekend renteverlies in mindering te brengen. Dit renteverlies is gebaseerd op 1,72% (3 maandsrente 2012, bron ECB) en het aantal dagen tussen het tijdstip waarop de melk is geleverd (medio 2012) en het tijdstip van uitbetaling.

Arla

De melkprijs van Arla is gebaseerd op de uitbetaling aan Deense leden melkveehouders en inclusief een berekende nabetaling van € 2,49 per 100 kg over 2012 (2011: € 1,50). Deze nabetaling is gebaseerd op 7,8% van de zogenaamde basiswaarde plus een reservering van 4,1 DKK (€ 0,55) en gecorrigeerd voor het tijdstip van uitbetaling.

Evenals FrieslandCampina was 2012 een goed jaar voor Arla. Hoewel het Verenigd Koninkrijk de belangrijkste afzetmarkt is, zijn het vooral de opkomende markten buiten Europa die hebben bijgedragen aan de positieve bedrijfsresultaten.

Danone, Bongrain, Sodiaal en Lactalis

De melkprijzen van de Franse ondernemingen Danone (€ 33,66) Bongrain (€ 33,48) en Sodiaal (€ 33,38) zijn minder gedaald dan gemiddeld. De melkprijs van Lactalis (€ 32,82) is met 4% iets meer gedaald.

In Frankrijk worden de melkprijzen vastgesteld op basis van landelijke aanbevelingen tussen vertegenwoordigers van de zuivelindustrie en melkveehouders. Deze aanbevelingen worden vervolgens op regionaal niveau verder ingevuld.

Per kwartaal worden aanbevelingen gedaan voor de ontwikkeling van de basisprijs – uitgedrukt in € per 1.000 liter – voor melk met 38 gram vet en 32 gram (puur) eiwit. Deze aanbeveling is gebaseerd op een door CNIEL⁴ berekende marktindicator en een correctie afhankelijk van het verschil met de Duitse melkprijzen. De marktindicator en correctie resulteren in een bedrag plus of min ten opzichte van de gemiddelde basisprijs in dezelfde periode in het voorgaande jaar. De marktindicator wordt bepaald op basis van de opbrengstprijzen van de zuivelproducten boter en mager melkpoeder (industriële producten), consumptiemelkproducten en kaas.

De basisprijs geldt voor zuivelondernemingen met een bepaald productenpakket. Naarmate relatief meer boter en mager melkpoeder wordt geproduceerd wordt hierop een toenemende korting toegepast.

Op regionaal niveau wordt de seizoensdifferentiatie, de vet- en eiwitprijzen en de uitbetaling naar kwaliteit bepaald.

Sodiaal en Danone hanteren een zogenaamd tweeprijzensysteem. Hierbij geldt de A-prijs – gebaseerd op de landelijke aanbevelingen – voor een beperkte hoeveelheid melk. Voor het resterende deel van de geleverde melk wordt een B-prijs uitbetaald. Deze B-prijs is gebaseerd op de opbrengstprijzen van boter en mager melkpoeder.

In het melkprijsjaar 2011/12 wordt door Sodiaal voor maximaal 96% van de geleverde melk binnen het quotum een A-prijs betaald en voor 4% een B-prijs. Geleidelijk wordt het volume A verlaagd, zodat in het laatste quotumjaar 2014/15 het A-volume maximaal 85% is en het B-volume 15%. In 2012/13 is het A-volume 92%. In de maanden juli t/m september wordt voor alle geleverde melk de A-prijs uitbetaald.

Het maandelijkse A-volume van Danone was in 2012 voor de maanden januari t/m april, november en december 8,5% van het jaarlijkse quotum, terwijl dit voor mei 9,5% en voor juni t/m oktober 12% was. Door het (nog) relatief beperkte B-volume en het relatief geringe verschil tussen de A- en B-prijs (in 2011 was de B-prijs zelfs gemiddeld iets hoger dan de A-prijs) zijn de gevolgen van beide tweeprijzensystemen voor de gemiddelde melkprijs nog beperkt. Daarom wordt vooralsnog in de LTO Internationale Melkprijsvergelijking uitgegaan van alleen de A-prijzen.

In de berekende melkprijs van Sodiaal is de zogenaamde ASAP premie niet meegenomen. Deze premie betaalt Sodiaal aan melkveehouders die vooraf goed hebben geschat hoeveel melk zij gaan leveren. De hoogte van de premie kan oplopen tot € 5 per 1.000 liter als de daadwerkelijke levering minder dan 2% afwijkt van de opgegeven schatting. Onbekend is hoeveel melkveehouders deze premie ontvangen.

⁴ Centre National Interprofessionnel de l'Economie Laitiere

DOC Kaas

De melkprijs van € 33,42 per 100 kg melk is inclusief een nabetaling van € 1,94. Na afloop van het kalenderjaar hebben de leden-melkveehouders een nabetaling ontvangen van 4,1% van de voorschotmelkprijs (exclusief kwaliteit- en hoeveelheidtoeslag) plus een storting van € 0,68 op de ledenrekening. Gecorrigeerd voor het tijdstip van uitbetaling komt dit overeen met € 1,94 per 100 kg.

Alois Müller, Humana Milchunion en Nordmilch

De Duitse ondernemingen staan in de onderste helft van de ranglijst. De melkprijs van het Duitse Alois Müller (€ 31,22) is in 2012 meer gedaald dan die van de DMK ondernemingen Humana en Nordmilch (€ 31,20 en € 31,04).

Vanaf 2012 vindt de maandelijkse uitbetaling van het melkgeld door Alois Müller op iets andere wijze plaats, waardoor er geen nabetaling meer plaatsvindt. Over 2011 is nog een nabetaling van € 0,387 per 100 kg uitgekeerd.

Vanaf juli 2012 hanteert Deutsches Milchkontor (DMK) voor de voormalige leden van Humana en Nordmilch exact dezelfde uitbetalingsystematiek en melkprijzen. Over 2012 vindt naar verwachting geen nabetaling plaats. Humana heeft over de in de maanden januari t/m juli geleverde hoeveelheid melk wel een tussentijdse nabetaling gedaan van € 0,47 per 100 kg melk. Deze nabetaling is verwerkt in de maandelijkse melkprijzen.

DMK streeft er naar jaarlijks een dividend uit te keren van 4% van het door de leden geïnvesteerde vermogen. Uitgaande van een jaarleverantie van 500.000 kg moeten de leden over 500 ledenbewijzen à € 40 per stuk beschikken ofwel € 20.000 in totaal. Uitgaande van 4% wordt hierover € 800 ofwel € 0,16 per 100 kg melk uitgekeerd. Deze dividendbetaling is niet meegenomen in de berekende melkprijs.

Glanbia en Kerry

De melkprijzen van Glanbia (€ 30,90 per 100 kg) en Kerry (€ 30,45) zijn in 2012 met zo'n 9,5% fors gedaald. Vanaf 2012 heeft Glanbia een nieuw schema ingevoerd betreffende toeslagen voor de levering van melk in oktober en november (eind-lactatie) en februari. Bij de berekeningen van de melkprijzen van Glanbia in 2012 is uitgegaan van toeslagen van 5,58 cent per liter in februari, 1,5 in oktober en 5,5 in november. Als gevolg van deze toeslagen ligt de berekende melkprijs van Glanbia hoger dan de melkprijs van Kerry.

Kerry heeft vanaf april net als eerder Glanbia ook het zogenaamde A (eiwit) + B (vet) – C (volume) uitbetalingssysteem ingevoerd.

De Ierse melkveehouders bezitten via hun coöperaties en veelal ook individueel aandelen van Glanbia plc en Kerry plc. Naast de jaarlijkse dividenduitkering zijn er voor deze melkveehouders soms ook meevallers, wanneer aandelen van de coöperatie worden overgeheveld naar de leden. Zo hebben de coöperaties met aandelen van Glanbia (Glanbia Cooperative Society) en Kerry (Kerry Co-op) in 2013 een aanzienlijk deel van hun aandelen overgedragen naar de individuele leden. Zo zullen de 12.000 boerenleden van Kerry Co-op aandelen ontvangen die, uitgaande van een koers van € 45 per aandeel, zo'n € 270 miljoen waard zijn. Wanneer deze aandelen te gelde worden gemaakt levert dit de boerenaandeelhouders een bedrag van gemiddeld € 21.000 op. Het gevolg hiervan is wel, dat beide coöperaties over steeds minder aandelen beschikken. Na deze overdracht bezit Kerry Co-op nog 13,7% van de aandelen van Kerry. Omdat er geen relatie is met de geleverde melk en de uitbetaalde melkprijs worden deze meevallers en dividenduitkeringen niet meegenomen bij de berekende melkprijzen. Glanbia Cooperative Society bezit nog 41,3% van de aandelen van Glanbia plc.

Milcobel

In tegenstelling tot 2011 (€ 0,10 per 100 liter) keert Milcobel over 2012 geen nabetaling uit. Eind 2012 is besloten de stijgende opbrengstprijzen van de zuivelproducten door te geven in de maandelijkse melkprijzen en daarbij af te zien van een eventuele nabetaling.

Emmi

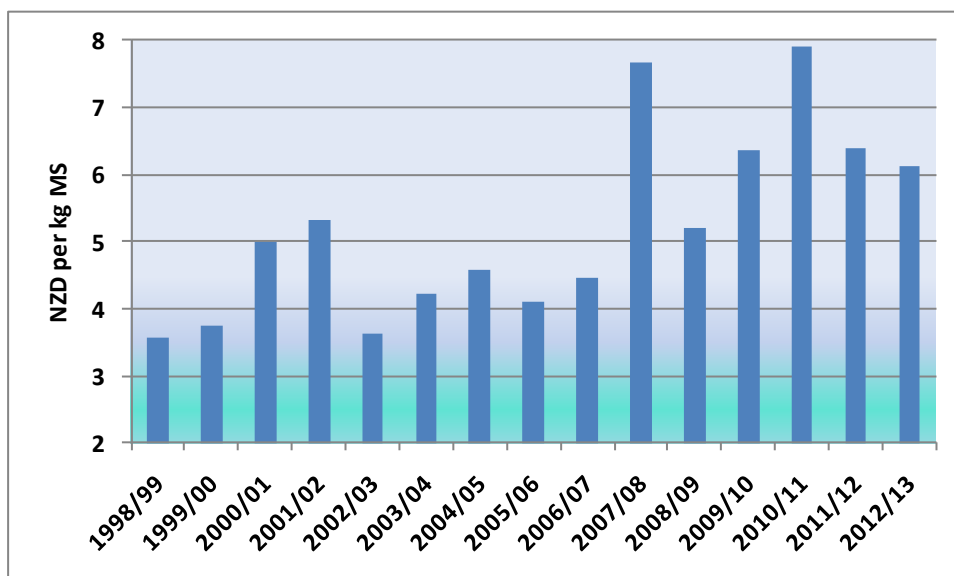
De melkprijs van Emmi is met 4,0% gedaald naar € 46,64. Uitgedrukt in Zwitserse franken is de daling zelfs 6,1%.

Fonterra

De berekende melkprijs van het Nieuw-Zeelandse Fonterra voor het seizoen 2012/13 is gebaseerd op de meest recente prognose van een melkprijs van 5,80 NZD per kg milk solids (vet en eiwit) plus een verwachte dividend uitkering van 0,32 NZD. De definitieve melkprijs inclusief dividend was in het seizoen 2011/12 6,40 NZD per kg milk solids. De verwachte melkprijs ligt dus zo'n 5% lager dan in het vorige seizoen.

De berekende melkprijs van Fonterra over kalenderjaar 2012 was € 29,87 per 100 kg. Opvallend is, dat het verschil met de Europese melkprijzen de afgelopen jaren sterk is afgenomen. De laatste drie jaar lag de berekende melkprijs van Fonterra rond de € 30 ofwel zo'n 10% lager dan het Europese gemiddelde.

Grafiek 4. Melkprijzen Fonterra 1998/99 t/m 2012/13
(NZD per kg vet en eiwit)

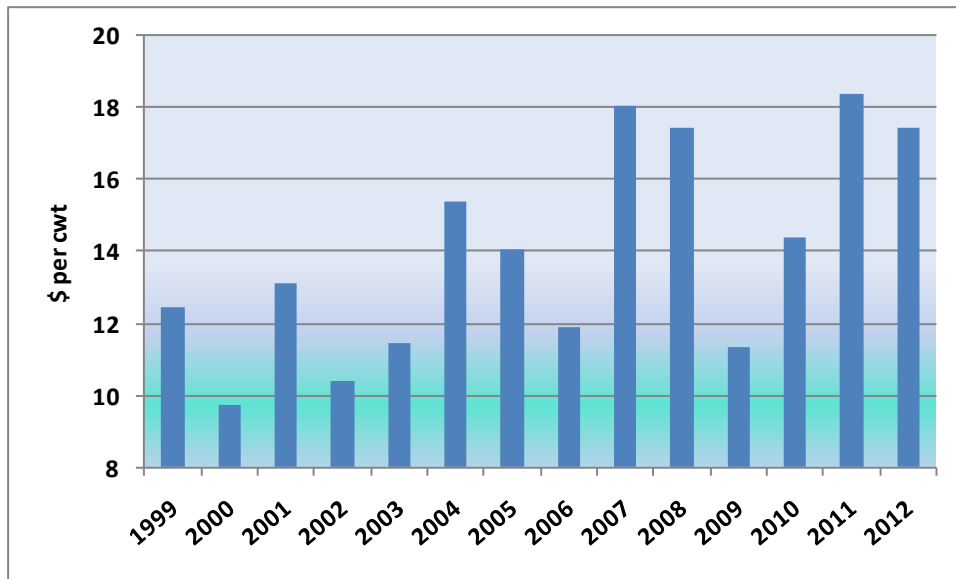

Verenigde Staten

De berekende melkprijs van de Verenigde Staten ligt met € 33,36 maar iets onder het Europese gemiddelde. Dit komt echter voor een belangrijk deel door de stijging van de dollar ten opzichte van de euro.

Als indicatie voor de melkprijzen in de Verenigde Staten wordt de zogenaamde klasse III melkprijs omgerekend naar standaardmelk. De prijzen voor klasse III melk en de afzonderlijke componenten vet, eiwit en lactose worden gepubliceerd door het Amerikaanse Ministerie van Landbouw (USDA). De klasse III geldt voor melk met 3,5% vet, die wordt verwerkt tot kaas. In de hiernavolgende grafiek is de melkprijs uitgedrukt in US dollars per hundredweight (45,36 kg).

Grafiek 5. Klasse III melkprijs Verenigde Staten
(\$ per hundredweight⁵ (cwt))

Hoewel het afgelopen jaar wat melkprijzen betreft een gemiddeld jaar was, hebben de Amerikaanse melkveehouders een moeilijk jaar achter de rug als gevolg van o.a. door droogte fors gestegen voerkosten. In de “zuivelstaat” Californië deed dit probleem zich het meest voelen, vanwege de vele grote melkveebedrijven die wat betreft de voervoorziening volledig afhankelijk zijn van aankopen.

⁵ 1 cwt = 45,36 kg

Bijlage I Kerngegevens ondernemingen

Bron: Jaarverslagen van de zuivelondernemingen

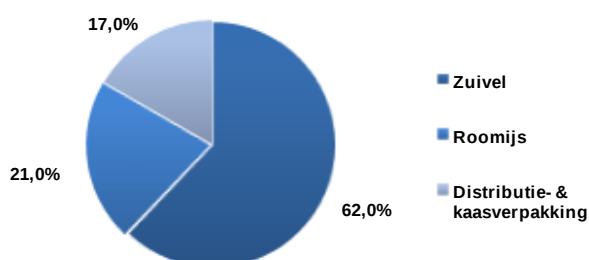
(NB Indien het jaarverslag 2012 nog niet is verschenen of beschikbaar is, zijn de gegevens uit eerdere jaarverslagen vermeld en/of andere bronnen)

Milcobel

De omzet van Milcobel bedroeg in 2011 € 885 miljoen.

De melkaanvoer van de 3.096 leden bedroeg in 2011 1,1 miljard liter melk, een toename van 1,4% ten opzichte van het jaar daarvoor. Voor 2010 is de melkleveringsomvang van het gemiddelde Milcobel-melkveebedrijf 359.759 liter, over de voorbije vier jaar bedraagt de individuele bedrijfsgroei maar liefst 20%.

Omzetaandeel Milcobel 2011 (in %)

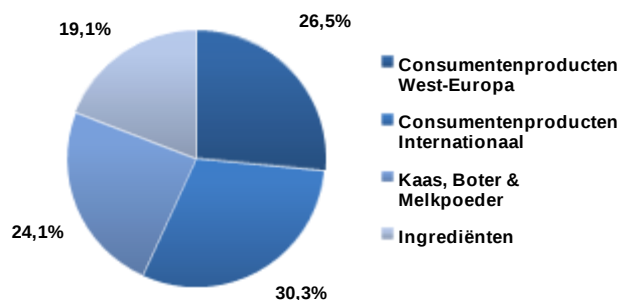
FrieslandCampina

De netto omzet van FrieslandCampina groeide in 2012 met 7,1% naar € 10,3 miljard.

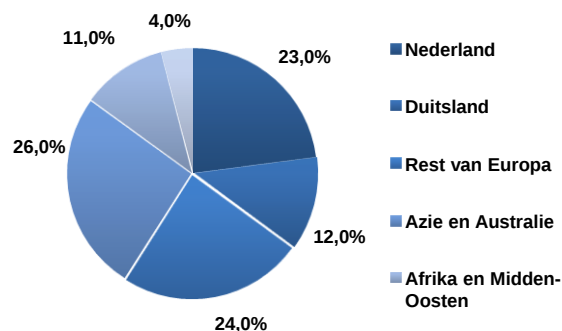
In 2012 behaalde FrieslandCampina 23% van de totale omzet in Nederland. De melk werd aangeleverd door 19.487 leden uit Nederland, Duitsland en België.

In 2012 is de totale melkaanvoer bij FrieslandCampina licht gestegen naar rond de 8,9 miljard kilo melk.

Omzet per divisie FC 2012 (in %)

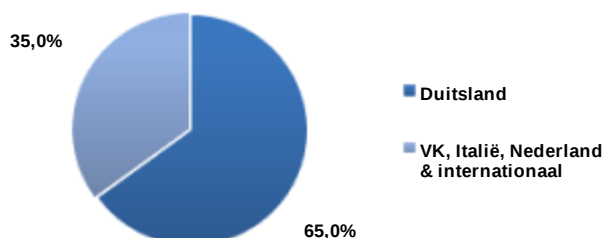
Marktaandeel per land FC 2012 (in %)

Alois Müller

Alois Müller is onderdeel van de Theo Müller Gruppe. De omzet van Theo Müller bedroeg in 2011 € 4,7 miljard. Het bedrijf is één van de grootste zuivelproducenten in Duitsland en het Verenigd Koninkrijk. In 2012 nam het concern het Britse Robert Wiseman Dairies over.

**Omzetaandeel Alois Müller
(schatting in %)**

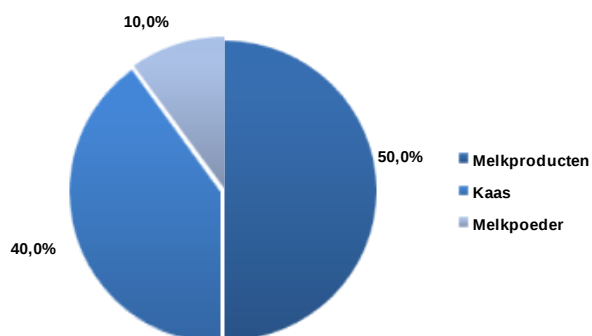

DMK

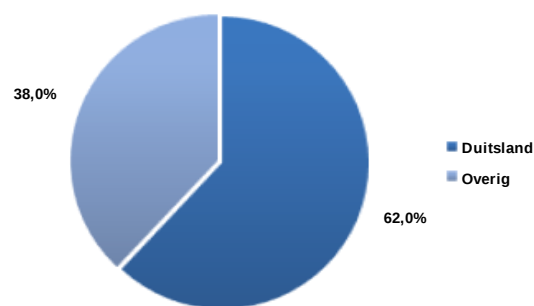
De omzet van DMK bedroeg in 2011 € 4,6 miljard en heeft dat jaar 6,9 miljard kilo melk en melkproducten verwerkt.

In 2010 zijn Humana Milchungion en Nordmilch samengevoegd tot Deutsches Milchkontor GmbH, een van de grootste spelers op de Duitse zuivelmarkt.

Productieaandeel DMK 2011 (schatting in %)

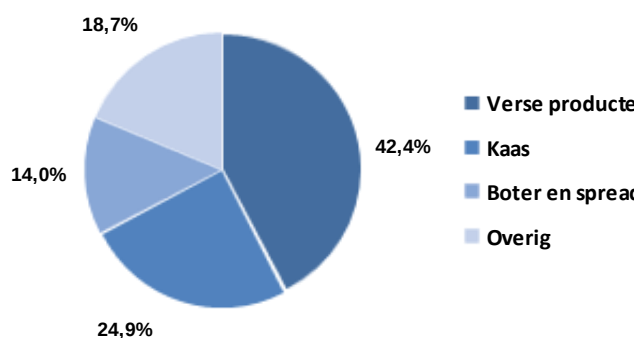
Omzet DMK per regio 2011 (in %)

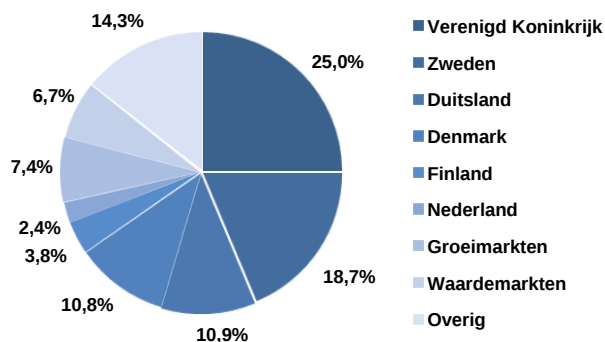
Arla Foods

12.256 melkveehouders in Denemarken, Zweden, Duitsland, het Verenigd Koninkrijk, Luxemburg en België zijn gezamenlijk eigenaar van Arla Foods. Melkaanvoer van de melkveehouders bedroeg 10.410 miljoen kilo melk.

Productaandeel Arla 2012 (in %)

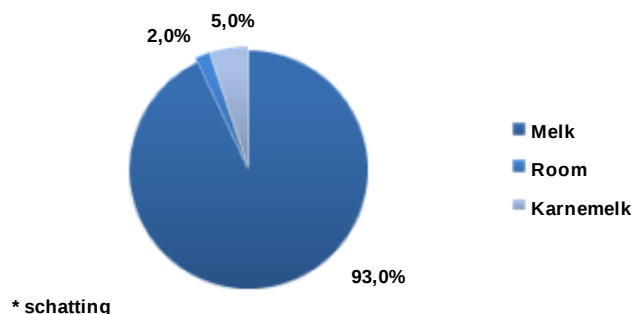
Marktaandeel Arla per land 2012 (in %)

Hämeenlinnan Osuusmeijeri

De omzet van Hämeenlinnan Osuusmeijeri bedraagt jaarlijks zo'n € 60 miljoen. Het bedrijf verwerkt zo'n 111 miljoen liter melk. Hämeenlinnan Osuusmeijeri heeft 81 medewerkers in dienst.

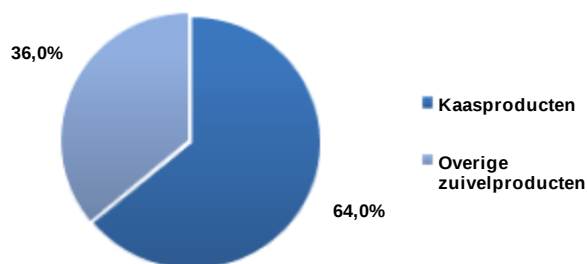
Productaandeel Hämeenlinnan Osuusmeijeri (schatting in %)

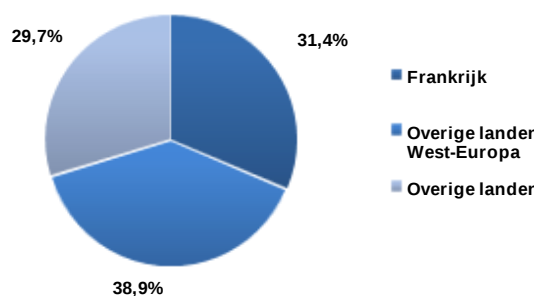
Bongrain

In 2012 bedroeg de netto omzet van Bongrain € 4,2 miljard. Het bedrijf verwerkt jaarlijks zo'n 3,5 miljard liter melk.

Productaandeel Bongrain 2012 (in %)

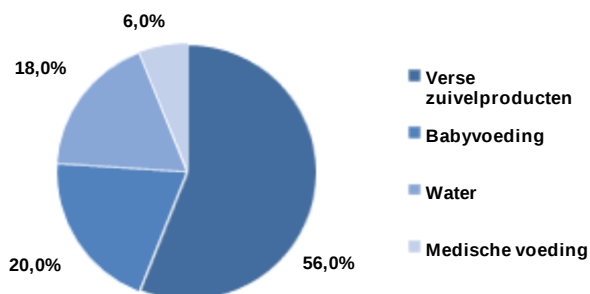
Netto omzet per land Bongrain 2012 (in %)

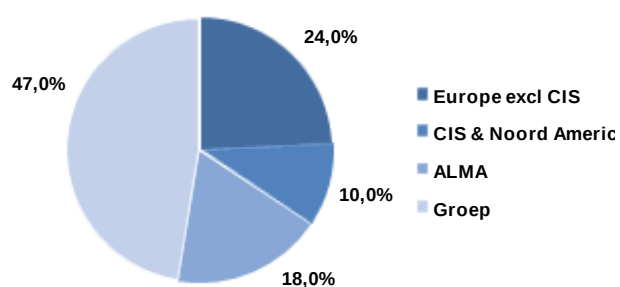
Danone

In 2012 steeg Danone's verkoop van babyvoeding met 11,8%. De totale omzet van Danone bedroeg € 20,9 miljard in 2012.

Productaandeel Danone 2012 (in %)

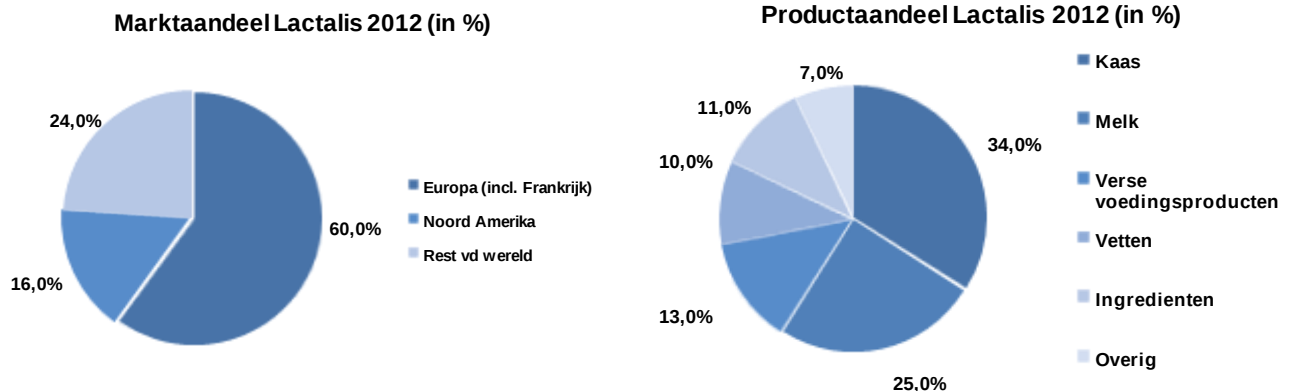

Marktaandeel Danone 2012 (in %)

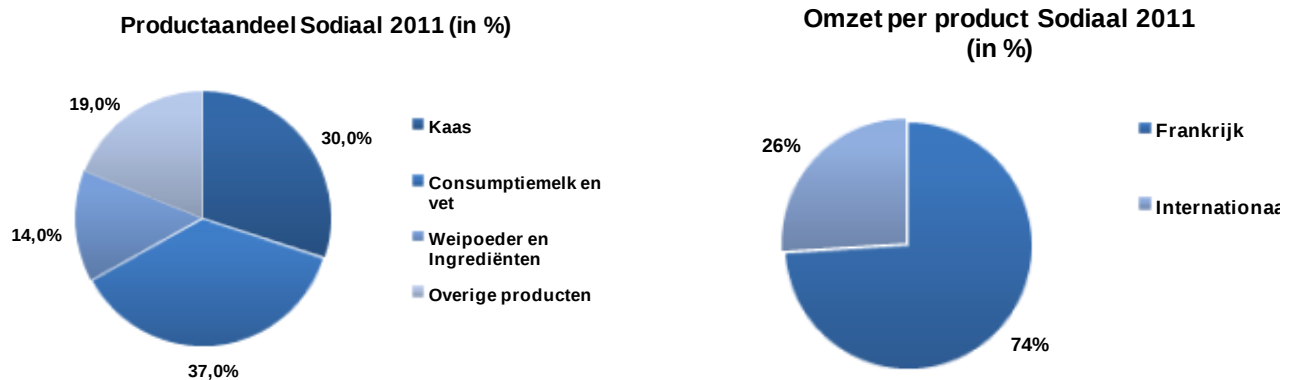
Lactalis

Lactalis heeft in 2012 een omzet gehaald van € 15,7 miljard. In 2012 bedroeg de totale melkaanvoer 15 miljard liter.

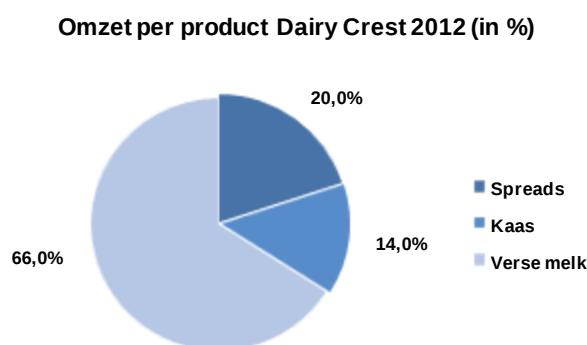
Sodiaal

De Franse zuivelonderneming Sodiaal heeft haar afzetgebied grotendeels in de West-Europese regio met Frankrijk als thuismarkt. In 2011 hebben 12.600 leveranciers 4,1 miljard liter melk aangeleverd. Sodiaal neemt daarmee de 5de plaats in qua hoeveelheid melkaanvoer. De omzet van Sodiaal bedraagt € 4,4 miljard.

Dairy Crest

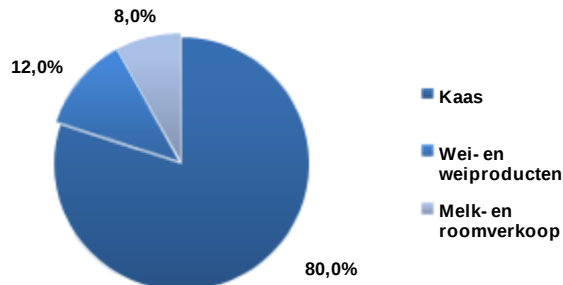
Dairy Crest is de grootste melkverwerker in het Verenigd Koninkrijk. In 2012 behaalde Dairy Crest een omzet van 1.632 miljoen pond. Het bedrijf verwerkt 2,1 miljard liter melk per jaar naar kaas, melk, boter en spreads.

DOC Kaas

De omzet van DOC Kaas bedroeg in 2012 € 455 miljoen. Met 87% is Nederland het belangrijkste afzetgebied, 13% van de productie is bestemd voor export.

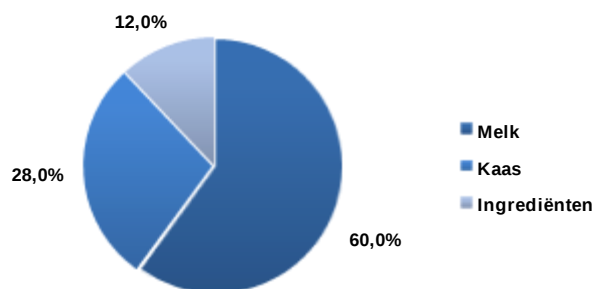
Productaandeel DOC Kaas 2012 (in %)

First Milk

First Milk is de grootste zuivelcoöperatie in het Verenigd Koninkrijk. De omzet bedroeg £ 579 miljoen in 2012, een stijging van 1% ten opzichte van 2011.

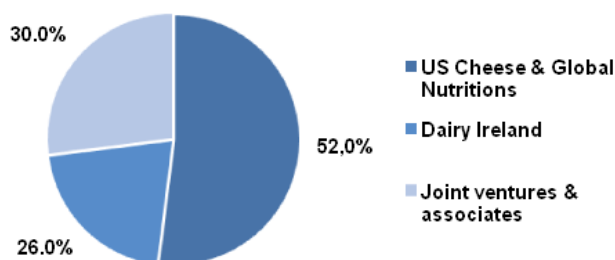
Productaandeel First Milk (schatting) (in %)

Glanbia

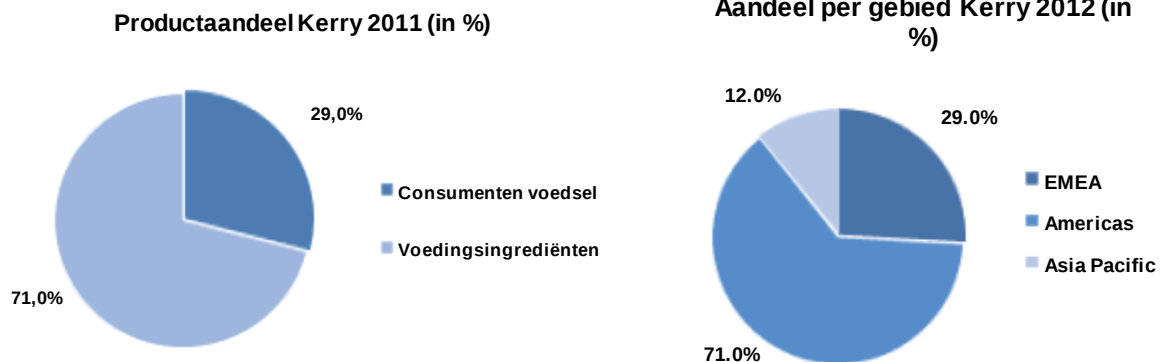
Glanbia verwerkt jaarlijks zo'n 6 miljard liter melk. De onderneming heeft vestigingen in Ierland, Europa, de Verenigde Staten en China. Glanbia produceert ongeveer 1,6 miljard liter melk, afkomstig van meer dan 4.800 melkveehouders. Dit komt overeen met 30% van de totale melkaanvoer van Ierland, dat wordt verwerkt in een breed scala van zuivel ingrediënten.

Omzet per operatie Glanbia Groep 2012 (in %)

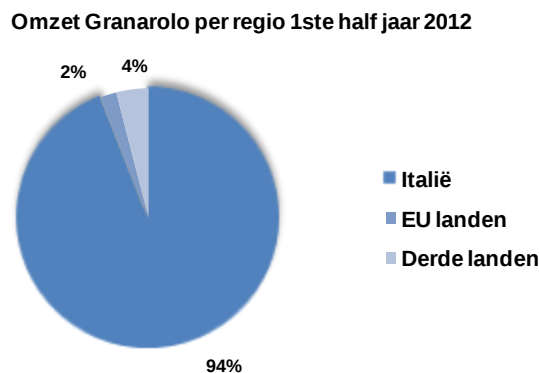
Kerry

In 2012 bedroeg de omzet van de Ierse Kerry Group € 5,8 miljard. Kerry Foods is leverancier van de grootste supermarktketens in Ierland en het Verenigd Koninkrijk.

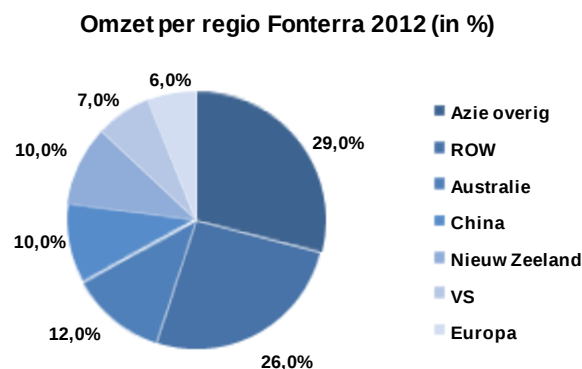
Granarolo

In Italië is Granarolo de grootste producent van verse melk. De omzet in het eerste half jaar van 2012 bedroeg € 463 miljoen.

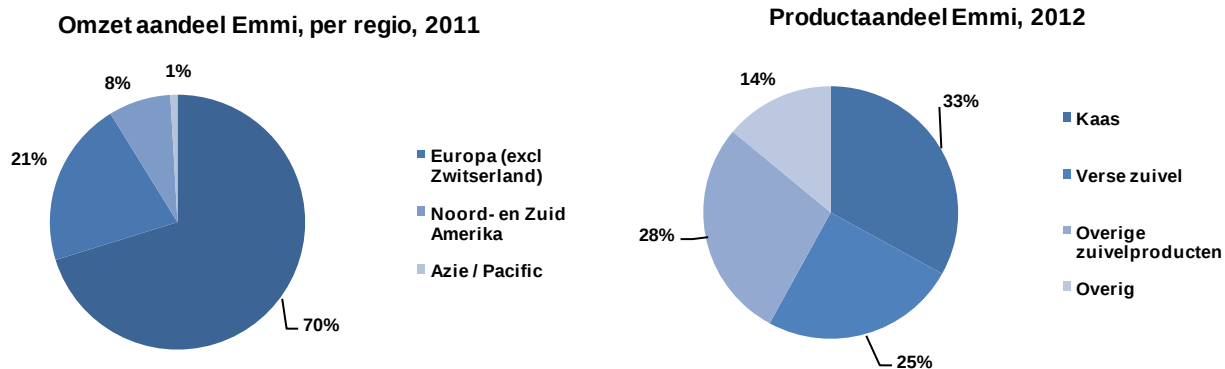
Fonterra

De totale melkproductie van de Nieuw-Zeelandse zuivelonderneming Fonterra bedroeg in het seizoen 2012/2013 19 miljoen kg MilkSolid. De melk wordt aangevoerd door 10.578 melkveehouders en bedraagt 17 miljard liter melk per jaar. De jaarlijkse omzet van Fonterra bedraagt zo'n 20 miljard Nieuw-Zeelandse dollars.

Emmi

In 2012 realiseerde de Zwitserse onderneming Emmi een omzet van 2.981 miljoen Zwitserse franken, een stijging van 9,6% ten opzichte van het voorgaande jaar. Emmi verwerkte in 2012 1.220 miljoen kg melk.

Bijlage II Melkprijzen 1999 t/m 2012

		Gem.08-12	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Hämeenlinnan O.	FI	42,10	33,94	34,27	35,62	36,20	36,03	36,07	34,95	36,03	37,61	44,43	39,52	39,22	43,28	44,06
Granarolo (Noord)	IT	38,37										41,05	34,75	34,92	40,40	40,73
FrieslandCampina	NL	33,35	30,64	31,94	34,03	32,10	30,80	30,03	29,25	28,73	33,61	35,36	26,22	32,82	37,15	35,19
Danone (Pas de Calais)	FR	33,19	31,05	31,82	33,00	32,00	31,57	30,66	30,06	29,02	30,79	35,91	29,65	32,20	34,55	33,66
Arla Foods DK	DK	33,13	31,80	32,27	33,05	33,08	32,09	30,13	29,39	28,80	31,70	36,42	27,51	32,38	35,13	34,21
Bongrain (Basse Normandie)	FR	32,93	30,95	31,71	32,90	31,79	31,38	30,46	29,72	28,81	30,68	35,47	29,58	31,81	34,34	33,48
Sodiaal Union	FR	32,93	30,55	32,07	33,19	31,71	31,12	29,97	29,11	28,13	30,49	35,58	29,66	31,71	34,34	33,38
Lactalis (Pays de la Loire)	FR	32,65	31,02	31,75	33,08	31,87	31,61	30,70	29,77	28,70	30,48	35,27	29,34	31,65	34,17	32,82
DOC Kaas	NL	31,43									35,68	30,97	23,47	32,41	36,86	33,42
Dairy Crest (Davidstow)/Arla UK	UK	31,25	28,13	27,13	30,66	28,22	26,48	27,53	27,32	27,97	29,70	32,73	27,88	28,75	31,76	35,15
Alois Müller	DE	31,19									34,92	34,34	24,56	30,79	35,04	31,22
Humana MilcHunion eG	DE	31,11	29,49	30,76	33,42	31,35	29,87	29,08	27,99	27,76	33,54	35,20	25,06	30,02	34,08	31,20
Milcobel	BE	30,93	28,82	32,05	32,91	30,29	30,30	30,73	29,18	28,33	35,37	32,65	25,25	31,96	34,18	30,63
Glanbia	IE	30,19	30,32	30,89	31,77	29,40	28,89	28,88	27,39	26,54	32,95	33,54	22,67	29,72	34,14	30,90
Nordmilch	DE	30,01	29,00	30,19	33,09	28,99	27,67	27,98	27,61	27,15	32,15	31,42	23,43	30,39	33,75	31,04
Kerry Agribusiness	IE	29,76	28,74	29,44	30,49	28,58	28,11	27,75	27,15	26,14	32,70	33,03	22,71	29,00	33,61	30,45
First Milk	UK	28,25	25,93	25,95	29,39	25,80	24,77	25,52	25,39	24,40	27,34	31,03	24,24	25,26	28,83	31,92
Campina	NL		30,90	30,94	33,39	33,00	30,76	29,96	29,52	28,56	33,16					
Gemiddeld 1)		32,52	30,09	30,88	32,67	30,96	30,10	29,70	28,92	28,34	32,52	34,96	27,38	31,47	35,04	33,73
Emmi	CH	46,74												45,03	48,56	46,64
Fonterra	NZ	26,80	13,74	16,75	18,45	15,96	15,74	18,19	18,49	17,28	25,67	22,75	20,80	30,37	30,21	29,87
USA class III	US	28,58	29,00	26,61	36,89	27,72	25,04	31,33	28,16	23,47	32,12	29,37	20,24	27,23	32,70	33,36

De ondernemingen zijn gerangschikt op basis van de gemiddelde melkprijzen van 2008 t/m 2012

1) Vanaf 2007 inclusief Alois Müller en DOC Kaas, vanaf 2009 exclusief Campina

2) Emmi mei-december 2010

Bijlage III Gemiddelde koersen 2012 en 2011

Koersen

	2012	2011	2012/2011
Britse pond	1,2346	1,1542	7,0%
Deense kroon	0,1344	0,1342	0,1%
US dollar	0,8065	0,7196	12,1%
Nieuw-Zeelandse dollar	0,6306	0,5689	10,8%
Zwitserse frank	0,8300	0,8122	2,2%